

Vlaams
Parlement

ingediend op **215** (2019-2020) – Nr. 1
7 februari 2020 (2019-2020)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Jo Brouns en Roosmarijn Beckers

over het GO!-jaarverslag 2018

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Karolien Grosemans.

Vaste leden:

Arnout Coel, Koen Daniëls, Karolien Grosemans, Kathleen Krekels, Annabel Tavernier;
Roosmarijn Beckers, Jan Laeremans, Kristof Slagmulder;
Jo Brouns, Loes Vandromme;
Jean-Jacques De Gucht, Sihame El Kaouakibi;
Stijn Bex, Elisabeth Meuleman;
Hannelore Goeman.

Plaatsvervangers:

Marius Meremans, Axel Ronse, Nadia Sminate, Kris Van Dijck, Katja Verheyen;
Leo Pieters, Els Sterckx, Sam Van Rooy;
Katrien Schryvers, Brecht Warnez;
Els Ampe, Steven Coenegrachts;
Johan Danen, Gustaaf Pelckmans;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

INHOUD

I.	Uiteenzetting door Raymonda Verdyck	4
1.	Positie en organisatiestructuur van het GO!	4
1.1.	De bijzondere positie van het GO!	4
1.2.	Organisatiestructuur	4
2.	Jaarverslag 2018	5
2.1.	Speerpunten van het beleid GO! 2020	5
2.2.	Ondersteuning	7
2.3.	Ondersteuning CLB's	11
2.4.	Personeel	11
2.5.	Financiën	12
2.6.	Infrastructuur	12
3.	Evaluatie	14
3.1.	Positieve trends	14
3.2.	Knelpunten	14
II.	Bespreking	15
	Gebruikte afkortingen	27

Op 16 januari 2020 organiseerde de Commissie voor Onderwijs een gedachtewisseling over het GO!-jaarverslag 2018, met Raymonda Verdyck, afgevaardigd bestuurder, Dirk Mechelaere, afdelingshoofd Organisatieondersteuning, en Saskia Lieveyns, adviseur-coördinator Pedagogische Begeleidingsdienst, van het GO!.

I. Uiteenzetting door Raymonda Verdyck

Raymonda Verdyck licht vooreerst toe dat bij de bespreking van het jaarverslag 2018 zo nu en dan ook een blik zal worden geworpen op 2019 en dat bij het begin van de legislatuur ook de structuur en werking van het GO! wordt toegelicht. Bij de voorstelling van een jaarverslag gaat het GO! telkens dieper in op een bepaald thema en voor het jaarverslag 2018 is dat de pedagogische begeleiding.

1. Positie en organisatiestructuur van het GO!

1.1. De bijzondere positie van het GO!

Het GO! is het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en heeft bij bijzonder decreet een overgedragen bevoegdheid gekregen. De Vlaamse overheid heeft beslist om het onderwijs niet meer zelf in te richten, maar over te dragen aan een autonoom orgaan. Het GO! is dus de inrichtende macht van het gemeenschapsonderwijs, maar maakt ook deel uit van de Vlaamse overheid. Zo vallen de medewerkers van de administratieve diensten onder het Vlaams Personeelsstatuut.

Raymonda Verdyck wijst op twee belangrijke elementen. Ten eerste is het GO! decretaal verplicht om neutraal onderwijs in te richten. Dat betekent dat alle levensbeschouwelijke, ideologische en filosofische overtuigingen een plaats moeten kunnen vinden binnen het onderwijs en het GO! zich neutraal opstelt ten opzichte van de aanwezige mensen. Het GO! gaat dus niet uit van de preferentie van een bepaalde overtuiging, maar laat alle aanwezige overtuigingen aan bod komen.

Ten tweede moet het GO! ook de vrije keuze van ouders, leerlingen en cursisten garanderen. De gemeenschap is ertoe gehouden de vrije keuze te garanderen via zijn gemeenschapsonderwijs, beklemtoont de spreker. Als blijkt dat door infrastructuurle omstandigheden het GO! leerlingen moet weigeren, betekent dit dat het gemeenschapsonderwijs die opdracht niet meer kan garanderen.

Het GO! is geen koepel, maar een net, verduidelijkt de spreker. Dat betekent dat er een algemeen gedeeld pedagogisch project is, uiteraard contextueel ingevuld. Elk personeelslid van het GO! ondertekent het pedagogisch project. Zij moeten ook de neutraliteitsverklaring en de gehechtheidsverklaring aan het GO! ondertekenen, precies vanuit de gedachte dat het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap op dezelfde basis Vlaanderenbreed wordt ingericht.

Het GO! werkt sterk participatief, dus alle standpunten die geuit worden zijn overlegd en gedragen. Via netwerkmomenten en de aanwezigheid op de werkvloer wordt gecapteerd wat er leeft en wat de noden en bezorgdheden zijn. Als gesprekspartner vertolkt het GO! en de afgevaardigd bestuurder dus wat er leeft in het net en geen persoonlijk standpunt.

1.2. Organisatiestructuur

Raymonda Verdyck wijst op de driedelige structuur van het GO!, waarbij elk niveau werkt met democratisch verkozen organen: de schoolraad voor de scholen, de raad van bestuur voor de scholengroepen en de Raad van het GO!.

Elk niveau kreeg bij bijzonder decreet bevoegdheden toegewezen. Scholengroepen en scholen staan in voor het onderwijs binnen een bepaalde regio. Scholen zorgen voor de concretisering van de pedagogische invulling en het aanbieden van kwaliteitsvol onderwijs.

In het GO! is de directeur verantwoordelijk voor het samenstellen van het schoolteam. Bij andere onderwijsverstrekkers zijn dat de bestuursorganen. Hierdoor kan de directeur de school organiseren met mensen die binnen de lokale context en het project passen.

De spreker duidt vervolgens drie belangrijke bevoegdheden aan van de Raad van het GO!. Ten eerste het algemeen beleid met de neutraliteits- en de gehechtheidsverklaring, de interne kwaliteitszorg en het garanderen van de vrije keuze. Ten tweede is er het pedagogisch beleid: het pedagogisch project, het goedkeuren van de leerplannen en de organisatie van de PBD. Ten derde is er het financieel en materieel beleid: de dotatieverdeling aan de scholengroepen, waarbij de raad andere sleutels kan toepassen, bijvoorbeeld om de vrije keuze te garanderen of unieke studierichtingen in te richten. Raymonda Verdyck illustreert dit met de verwijzing naar het optrekken van de werkingsmiddelen van het kleuteronderwijs. Binnen het GO! waren door de herverdeling van de dotatie de middelen voor kleuter- en lager onderwijs al gelijk.

De spreker stipt nog een aantal dossiers aan waaraan de raad in 2018 heeft gewerkt: het memorandum, levensbeschouwelijke kentekens en burgerschap, privacy en gegevensbescherming, de eindtermen eerste graad secundair en bijbehorende leerplannen, de hervorming van het volwassenenonderwijs, financiën en infrastructuur.

2. Jaarverslag 2018

2.1. Speerpunten van het beleid GO! 2020

In dit kader wordt verwezen naar de strategische doelstellingen van het strategisch plan GO! 2020. Uiteraard werkt het GO! al een tijd aan een plan voor de volgende tien jaar, in samenspraak met de scholengroepen, stipt de spreker aan. De strategische doelstellingen van het huidige plan richten zich, naast kwalitatief onderwijs, ook sterk op de brede algemene ontplooiing van jonge mensen, eveneens een grondwettelijke opdracht.

2.1.1. SD 1: het GO! vormt leerlingen en cursisten tot kritische burgers die samen leren samenleven in een continu veranderende maatschappij

Vooraleer burgerschap in de eindtermen werd opgenomen, was het GO! al heel actief op dat vlak, geeft Raymonda Verdyck mee. In 2017 werd een leerlijn ontwikkeld voor het secundair onderwijs, waarna die werd geïmplementeerd via netwerkdagen en professionaliseringstrajecten.

Ook vakdidactisch werd werk geleverd, onder andere met de publicatie van 'Groeien in actief burgerschap – samen leren samenleven' en de didactische cahiers. Er komt ook een handleiding over omgaan met levensbeschouwelijke, etnische en culturele diversiteit. Scholen worden met heel veel vragen hierover geconfronteerd en het GO! wil handvaten aanreiken om daar op een positieve en constructieve manier mee om te gaan.

2.1.2. SD 2: het GO! garandeert kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen

In 2018 was de modernisering van het secundair onderwijs een belangrijk item. Daarbij was er een sterke focus op de uitrol van de eerste graad. Daarnaast werd

veel energie geïnvesteerd in de invulling van de eindtermen via de ontwikkelcommissies. Samen met het officieel onderwijs werd bekeken om de leerplannen van de eerste graad gemeenschappelijk te ontwikkelen, met elk eigen accenten in de vertaalslag. Het GO! heeft ook digitale cahiers aangereikt om goed van start te kunnen gaan met de nieuwe eindtermen. Er blijken nog wat vragen te zijn over de eindtermen, zeker over het tweede jaar, maar de start was zonder moeilijkheden.

De keuze om in het volwassenenonderwijs een zeer sterke schaalvergroting door te voeren, was voor het GO! een zware inspanning, merkt Raymonda Verdyck op. De evolutie van 120.000 naar 700.000 lesuurs cursisten voor een CVO is een gigantische sprong. Daarbij komt dat de lerarenopleiding, die ook lesuurs cursisten opleverde, uit het volwassenenonderwijs werd gehaald.

Dat leverde het GO! de moeilijkheid op dat de opdracht uit het bijzonder decreet, namelijk dat elke scholengroep het volledige onderwijsaanbod moet kunnen realiseren, niet meer kon worden uitgevoerd. Een aantal scholengroepen kan niet meer zelf volwassenenonderwijs inrichten, maar moet dit laten uitvoeren door een andere scholengroep. Het aantal CVO's moest zowat gehalveerd worden.

Het is niet evident om als scholengroep in een andere regio een CVO te moeten inrichten, overeenkomsten te sluiten over de infrastructuur en de betaalcycli en promotie te voeren en bekendheid te verwerven, schetst de spreker. Zij uit de bezorgdheid dat in Vlaanderen, waar de scores inzake levenslang leren toch niet goed zijn, het volwassenenonderwijs moet kunnen blijven bestaan.

Het grootste deel van het aanbod aan volwassenenonderwijs situeert zich overdag en in locaties die ook voor leerplichtonderwijs worden ingezet. Als blijkt dat leerlingen moeten worden geweigerd omwille van plaatsgebrek en de groei van het leerplichtonderwijs zich doorzet, zullen de scholengroepen die zelf geen volwassenenonderwijs meer inrichten onder druk komen te staan om hun gebouwen open te stellen voor volwassenenonderwijs, terwijl ze zelf liever het leerplichtonderwijs zouden versterken om minder leerlingen te moeten weigeren.

Het GO! heeft uiteraard ook meegewerkt aan het toekomstplan basisonderwijs, merkt de spreker op.

Daarnaast wordt de nieuwe technologie ook benut om het onderwijsproces te faciliteren en de leerkrachten meer ondersteuning te bieden bij de ontwikkeling van de leerlingen. Het digitaal platform GO! IXZO maakt de brug tussen de didactische omgeving en de nieuwe technologieën, waardoor de leerevoluties van leerlingen beter gevolgd kunnen worden. De leerkrachten blijven uiteraard de kern, maar het is een nuttige tool.

2.1.3. SD 3: elke medewerker van het GO! is een geëngageerde professional

Om de vier jaar worden nieuwe bestuursorganen verkozen. Er werd dan ook sterk ingezet op de professionalisering van de raden van bestuur, zodat ze weten op welke manier ze regionaal met onderwijs aan de slag moeten gaan. Ook aan de ondersteuning van de grote groep nieuwe algemene directeurs werd veel aandacht besteed.

Het hr-netwerk ter ondersteuning van de professional was belangrijk en heeft vier kenmerken: aanvangsbegeleiding, stappenplan werving en selectie, evalueren en functioneren, en psychosociale aspecten en stappenplan welzijnsbeleid. Raymonda Verdyck benadrukt dat inzake het welzijnsbeleid vooruitgang is geboekt. Uit de meest recente cijfers van het ziekteverzuim blijkt dat in het GO!, met toch een iets oudere populatie dan de andere onderwijsverstrekkers, een sterke daling van het ziekteverzuim werd opgetekend.

2.1.4. SD 4: de bestuurlijke organisatie van het GO! is efficiënt, performant en wendbaar

Het GO! werkt nog steeds aan het optimaliseren van het organisatiemodel. Op basis van dataontsluiting werd nagegaan hoe een scholengroep moet worden aangestuurd en hoe die best evolueert.

Het Referentiekader voor Onderwijskwaliteit was een ander aandachtspunt.

2018 was een jaar in aanloop naar de verkiezingen, dus werd een participatief traject opgezet om een memorandum op te stellen.

2.1.5. SD 5: het GO! streeft naar inspirerende, innovatieve en kwaliteitsvolle scholen door middel van een globaal beleid rond schoolinfrastructuur

De monitoring van het patrimonium is afgerond, geeft Raymonda Verdyck mee. Alle gebouwen en hun staat zijn in kaart gebracht, zodat het beleid daarop afgestemd kan worden en de beperkte middelen op een doordachte manier ingezet worden. Leerlingen moeten minstens 'droog, warm en proper' les kunnen volgen.

Er werd ook ingezet op pps, om de te beperkte middelen te kunnen verruimen.

2.2. Ondersteuning

Naast het strategisch beleid is de ondersteuning een tweede belangrijke opdracht, licht de spreker toe.

2.2.1. Administratieve ondersteuning van dienstverlening aan scholengroepen

In dit kader gebeurt ook de vertaling van het Vlaamse beleid, zodat de scholengroepen en scholen heel goed op de hoogte zijn van de regelgeving. Zo worden bijvoorbeeld modellen van schoolreglementen aangereikt, waarin alle wetgevende verplichtingen zijn opgenomen.

2.2.2. Ondersteuning en dienstverlening aan het onderwijsveld

Ook inzake personeelsbeleid, bijvoorbeeld toekenning van uren of tuchtprocedures, wordt ondersteuning geboden vanuit de centrale diensten. Daarnaast gebeurt de belangenbehartiging en de vertegenwoordiging in overleg.

Er is ook ondersteuning op het vlak van financiën en technologie bij de toepassing van de wetgeving en ook rond de GDPR. Er werd een DPO voor het net aangesteld, zodat niet elke school procedures en modellen moet uitwerken, en deze persoon is ook de verbindingsagent met de Vlaamse Toezichtcommissie.

In 2018 lag de focus op financieel risicobeheer en het beveiligen van data.

2.2.3. Pedagogische begeleiding

Saskia Lieveyens schetst dat de pedagogische begeleidingsdienst van het GO! ongeveer 130 medewerkers telt. Het merendeel zijn begeleiders en adviseurs die op de klasvloer actief zijn, een omkadering die gecreëerd wordt door het Kwaliteitsdecreet, stipt de spreker aan.

Het GO! wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid, met uitzondering van enkele projectmedewerkers in de ondersteunende diensten die bijvoorbeeld werken rond Europese projecten. De scholen doen dus geen afdrachten aan de

pedagogische begeleidingsdienst en detacheringen gebeuren enkel in het kader van het Kwaliteitsdecreet.

Na de vorige visitatie van de commissie-Monard heeft het GO! de tijdsbesteding van het team van de pedagogische begeleiding nog sterker gemonitord. In het schooljaar 18-19 was er een toename van het direct contact met de onderwijsprofessionals in het basisonderwijs tot 54 procent. Voor het secundair onderwijs werd dat percentage niet gehaald en de spreker haalt daar volgende redenen voor aan: de nodige tijd van vakadviseurs voor de actualisering van de eindtermen, de vertaling in leerplannen en vooral de ontwikkeling van vakdidactische ondersteuningsfiches voor leerkrachten.

Professionaliteit vraagt ook tijd. Er wordt gewerkt aan de professionalisering van de begeleiders, waarvoor wordt samengewerkt met hogescholen en universiteiten. De gehanteerde methodologie moet stevig onderbouwd zijn, er is voldoende overleg en afstemming nodig om te komen tot gelijkgerichtheid en kwaliteitsbewaking en de materialen die hiervoor nodig zijn, moeten worden ontwikkeld.

De pedagogische begeleiding van het GO! is georganiseerd in drie clusters, multidisciplinaire teams die samen de verantwoordelijkheid opnemen voor de scholen in hun regio. Elk team bestaat uit ongeveer tien personen per onderwijsniveau.

De begeleiding is schoolnabij georganiseerd, wat wil zeggen dat er in elke cluster unieke aanspreekpunten zijn die vertrouwd zijn met de school, waarna wordt gekeken wie in het team de beste competenties heeft om het traject met de school te lopen.

Het is voor het GO! van belang dat de gehanteerde methodologie onderbouwd is. Daarom is geëvolueerd van een veelheid aan initiatieven naar een doorgedreven trajectbenadering, schetst Saskia Lieveyns. Er wordt proactief en duurzaam begeleid, zodat scholen nadien de kwaliteitsbewaking zelf in handen kunnen nemen.

In de professionalisering van de teams wordt telkens ook het schoolbeleid meegenomen, want het is natuurlijk de bedoeling dat er ook in de klas iets verandert. Na het traject met de pedagogische begeleiding kan een team van de school dat overnemen.

De netstructuur van het GO! wordt ten volle benut door de pedagogische begeleiding. Het aanbod wordt jaarlijks aan de scholen bezorgd. Over de individuele vragen van de scholen wordt het gesprek gevoerd met de inrichtende macht en de scholengroepen, om na te gaan of ook daar ondersteuning kan worden geboden om efficiënter te werken. Scholen kunnen gelijkaardige vragen hebben. Door trajecten op schoolgroepe niveau aan te bieden, kan sneller een breder bereik tot stand komen.

Er zijn binnen het GO! dan ook geen blinde vlekken, want minstens één keer per jaar wordt rond de tafel gezeten om de vragen te beoordelen, geeft de spreker mee. Scholen die geen vragen stellen, worden ook aangesproken en betrokken.

Het flankerend nascholingsaanbod wordt zo veel mogelijk geïntegreerd, maar rond de thema's van de trajecten is ook individuele nascholing mogelijk.

De pedagogische begeleiding luistert naar wat er leeft in het veld, doet een bevraging van de directies en de eigen begeleiders en organiseert interviews bij de algemeen en coördinerend directeurs. Die resultaten worden naast het internationaal vergelijkend onderzoek en de resultaten van de peilingsproeven gelegd. Op basis daarvan worden accenten gelegd in het aanbod. Door deze werkwijze kan de

pedagogische begeleiding heel gerichte keuzes maken, die uiteraard aansluiten bij de beleidskeuzes die op dezelfde manier tot stand komen, schetst Saskia Lieveyns.

Vertrekkend vanuit het Referentiekader voor Onderwijskwaliteit wordt de ontwikkeling van de lerende centraal gesteld. Dat kan het best door in te zetten op het curriculum, aldus de spreker. Voor het basisonderwijs werd de inhoudelijke focus gelegd op taal, wiskunde en STEM. Voor het secundair onderwijs is dat de implementatie van de eerste graad. Dat betekent niet dat er geen aandacht is voor schoolbeleid en kwaliteitsontwikkeling, maar dat wordt zo veel mogelijk geïntegreerd in de trajecten, vertrekkend van de contextspecifieke data van de scholen.

2.2.4. *Realisaties PBD-GO! 2018-2019*

Saskia Lieveyns overloopt vervolgens de realisaties van de pedagogische begeleiding in het schooljaar 18-19. Er werden 847 begeleidingstrajecten gelopen, waarvan er 101 liepen op het niveau van de scholengroepen, waardoor dus alle scholen van de 26 scholengroepen bereikt werden. Deze trajecten gingen vooral over kwaliteit en ontwikkeling, want het is belangrijk dat de coördinerend directeurs hierin het voortouw nemen. Daarbovenop werden 505 instellingen bijkomend bereikt omdat ze individueel ingetekend hebben.

De spreker geeft nog mee dat er meer trajecten waren in het basisonderwijs dan in het secundair onderwijs. Er was ook een evenwicht tussen de aanbod- en de vraaggestuurde trajecten. Hoewel het hele aanbod (wiskunde, taal, STEM) is afgestemd op de vragen van het veld, gaat ongeveer de helft van de trajecten in op specifieke vragen van scholen, met onder meer de opvolging van doorlichtingen.

Het flankerend professionaliseringsaanbod, vroeger nascholing genoemd, behelsde 661 initiatieven, goed voor 1470 sessies van een halve dag en een bereik van meer dan 12.000 deelnemers in een schooljaar.

Het professionaliseringsaanbod wordt gedeeltelijk individueel aangeboden aan leerkrachten in het Huis van het GO!. Dat wordt aangevuld met opleidingen op maat die lokaal georganiseerd worden.

De spreker zoomt in op het basisonderwijs. In het eerste jaar van het nieuwe begeleidingsaanbod werden 134 scholen bereikt met een begeleidingstraject voor wiskunde. Een traject is een combinatie van opleiding, aangeboden door de begeleidingsdienst in samenwerking met externe specialisten, gecombineerd met een ondersteuning op de klasvloer. Twee leerkrachten maken samen activiteiten voor hun leerlingen, passen die toe en een begeleider neemt waar hoe dit werkt, reflecteert hierover met de leerkrachten en de ervaringen worden samengebracht in een kernteam. De trekkers op schoolniveau worden bovendien samengebracht in lerende netwerken. Een traject bevat gemakkelijk een achttal interventies, stipt de spreker aan. Het vraagt van de scholen dus een bijzonder engagement om heel de cyclus te doorlopen. Ongeveer de helft van het aanbod voor het basisonderwijs gaat over wiskunde, geeft de spreker mee.

De trajecten voor taal/Nederlands zijn een tweede belangrijk deel van het aanbod. In samenspraak met de Hogeschool Utrecht werd het traject 'Lezen is Top!' uitgewerkt, een zeer intensief traject waarbij meer dan tien interventies plaatsvinden. Enerzijds gaat het om het opleiden van het team en het sterker maken van de directie en het opvolgen op de klasvloer of het aangeleerde ook kan worden toegepast in de praktijk.

Er is natuurlijk ook een aanbod rond STEM. Op die trajecten werd iets minder ingetekend. Niet omdat de scholen STEM minder belangrijk vinden, maar omdat ze, net als de begeleiding, keuzes moeten maken. De begeleiding adviseert ook aan

de scholen om niet te veel trajecten tegelijkertijd te lopen, want het is belangrijk om heel het team te betrekken en de effectiviteit te maximaliseren.

In het secundair onderwijs was de implementatie van de nieuwe eindtermen voor de eerste graad het belangrijke aandachtspunt. Er waren 254 vergaderingen van de ontwikkelcommissies, met vanuit de begeleidingsdienst telkens de aanwezigheid van een generalist en een vakspecialist. Daarop werden curriculumdossiers en leerplannen voor het officieel onderwijs samengesteld. Maar er werden voor alle meer dan 300 eindtermen voor de eerste graad ook vakdidactische cahiers gemaakt, stipt de spreker aan.

Het GO! biedt dus ondersteuning voor de leerkrachten, gebruikmakend van de terminologie van het ROK en met de letterlijke overname van de eindtermen. Zowel rond opvolging van doelen, leerlingenbegeleiding en differentiëren rond eindtermen worden fiches aangeleverd met bronnenmateriaal en aangeboden didactiek.

Alles wordt digitaal ontsloten via de GO!-navigator.

Omdat het voor het GO! belangrijk is dat nieuwe leerkrachten goed overweg kunnen met de nieuwe eindtermen waren er toelichtingen voor de lerarenopleidingen om aan te geven hoe het GO! omgaat met de eindtermen. Er worden ook vakdidactische gemeenschappen opgezet, om ook voor de tweede en derde graad de fiches uit te werken.

Jaarlijks organiseert de begeleidingsdienst een dag van het secundair onderwijs, waarop alle directies worden uitgenodigd. Maar daarnaast waren er ook beleids sessies voor directieteams op scholengroepniveau, zodat ze samen kunnen nadenken over het uitzicht van het vernieuwd secundair onderwijs. Er waren ook 112 vaksessies, waarbij 2879 vakgroepverantwoordelijken werden bereikt en hun vakgroepen kunnen versterken met digitale materialen.

Het GO! heeft natuurlijk ook een aanbod voor het volwassenenonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, de CLB's en de IPO's en internaten, stipt Saskia Lieveyns aan. Bij de CLB's was er een fusieproces en de organisatie-ontwikkelaars van de begeleidingsdienst hebben de CLB's ondersteund met verandertrajecten.

2.2.5. Toekomstperspectief

Het beleidsplan 2018-2021 is halverwege, geeft de spreker mee. Het aantal trajecten taal en wiskunde in het basisonderwijs neemt nog toe en in het secundair onderwijs worden de voorbereidingen voor de eindtermen voor de tweede en derde graad gestart en is er een aanklappende begeleiding voor de uitrol van het tweede jaar van de eerste graad. Daarnaast is innovatie heel belangrijk, met aandacht voor STEM, duaal leren en de digitale transformatie.

Concreet gaat, naar aanleiding van de engagementsverklaring, nog meer aandacht naar het vergroten van de onderwijstijd voor Nederlands, wordt een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van genormeerde, gestandaardiseerde en gevalideerde toetsen, en de versterking van de vakdidactische competenties.

Op middellange termijn wordt, samen met de andere pedagogische begeleidingsdiensten, nagedacht over de pedagogische begeleiding 2.0.

2.3. Ondersteuning CLB's

Raymonda Verdyck verwijst nog naar de permanente ondersteuningscel voor de CLB's. De POC en de PBD werken heel nauw samen om begeleiding en ondersteuning te bieden aan de CLB's. Naast de begeleiding in het kader van de fusies, was er ook aandacht voor de professionalisering van CLB-medewerkers.

De spreker wijst er op dat 64 procent van de personeelsleden van de CLB's werd bereikt.

2.3.1. Ondersteuning inzake Klachtendecreet

Het GO! is al jaren aan de slag met het Klachtendecreet van de Vlaamse overheid, stipt de spreker aan. Klachten worden opgevolgd om na te gaan of er op basis van de klachten globaal beleid ontwikkeld moet worden en scholengroepen aangesproken moeten worden.

Er waren in 2018 iets minder klachten, maar er waren er meer gegrond. Het wordt blijkbaar duidelijker welke klachten al dan niet onder het Klachtendecreet vallen. Klachten van ouders omwille van een niet-akkoord met de eindbeslissing over de prestaties van hun kind vallen niet onder het Klachtendecreet.

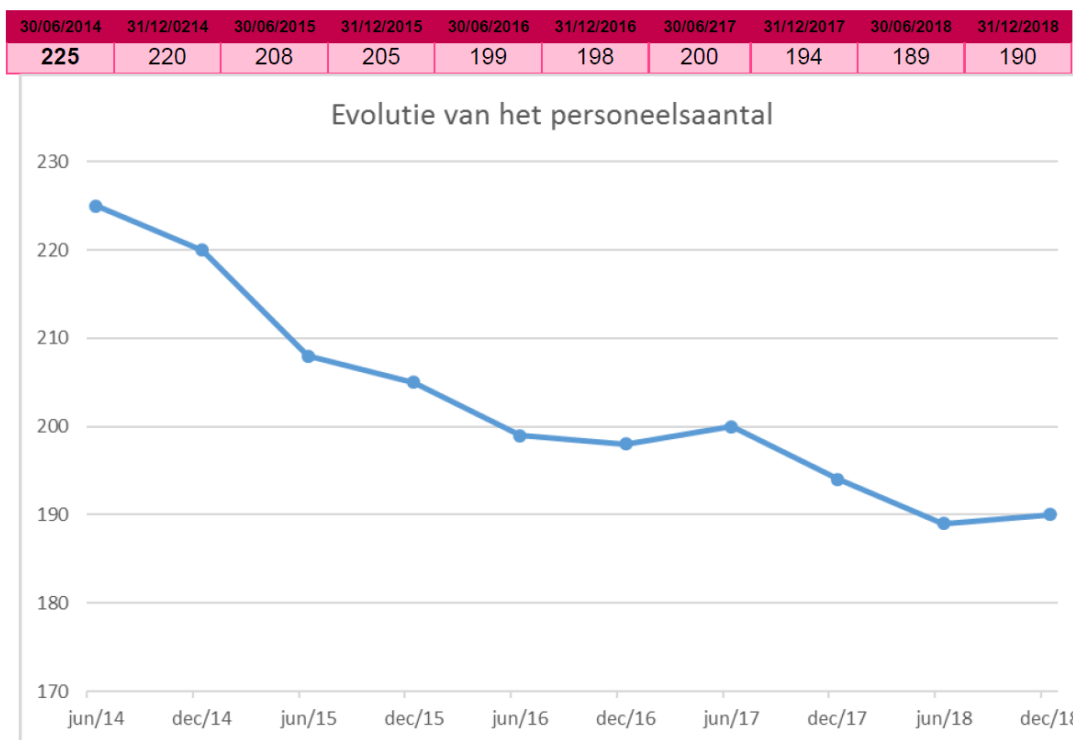
Het GO! streeft steeds naar bemiddeling. Bij een klacht wordt een gesprek gevoerd met de algemeen directeur en de directies om oplossingen te bieden en escalatie te voorkomen. Elke scholengroep heeft aanspreekpunten voor klachten, en pas als daar geen gehoor is, richten mensen zich tot de Vlaamse ombudsman. Het GO! rapporteert in het rapport van de Vlaamse Ombudsdienst over de klachten.

2.4. Personeel

De spreker gaat nog in op het administratieve personeel in de centrale diensten, dat valt onder het Vlaams Personeelsstatuut.

Raymonda Verdyck wijst op het knelpunt dat in de vorige legislatuur het GO! slechts een beperkte besparing van twee 'koppen' moest doorvoeren, maar er was wel een besparing van 1,5 miljoen euro. Dat betekende uiteindelijk toch een besparing van zowat 30 personeelsleden.

De evolutie wordt geïllustreerd met onderstaande grafiek.

Het GO! maakt zich grote zorgen om de bijkomende besparing van 500.000 euro in deze legislatuur, wat een vermindering met nog eens negen mensen betekent.

Het GO! heeft een aantal bij bijzonder decreet vastgelegde bevoegdheden. Het wordt een knelpunt om de werkzaamheden op een goede manier en snel te blijven uitvoeren, benadrukt de spreker. Aangezien statutaire ambtenaren niet zomaar aan de deur gezet kunnen worden, moet de besparing opgevangen worden door de werkingsmiddelen, maar die zijn volgens de spreker al te beperkt om de goede werking rond te krijgen.

Het GO! heeft voor 2020 dan ook een negatieve begroting ingediend bij de Vlaamse overheid. Als de werkingsmiddelen niet worden geïndexeerd, en rekening houdend met het feit dat het GO! zijn gebouwen zelf moet huren en betalen – waarvan de huurprijs wel wordt geïndexeerd – betekent dat het interen op werkingsmiddelen die absoluut noodzakelijk zijn.

2.5. Financiën

De geconsolideerde jaarrekening 2017 is opgenomen in het jaarverslag, merkt de spreker op. Zij schetst nog even wie wat bezit. De centrale diensten bezitten de gronden en gebouwen, ontvangen de werkingsdotaties voor de administratieve diensten van de Raad en de pedagogische begeleidingsdienst van het net en de investeringsmiddelen voor infrastructuur, terwijl de scholengroepen het schoolmeubilair bezitten en de werkingsmiddelen voor de scholen ontvangen.

2.6. Infrastructuur

Raymonda Verdyck verwoordt de bezorgdheid dat de middelen voor infrastructuur versnipperd worden ingezet door de Vlaamse overheid, wat het niet altijd gemakkelijk maakt om een goed beleid te voeren.

€ vastleggingsmiddelen

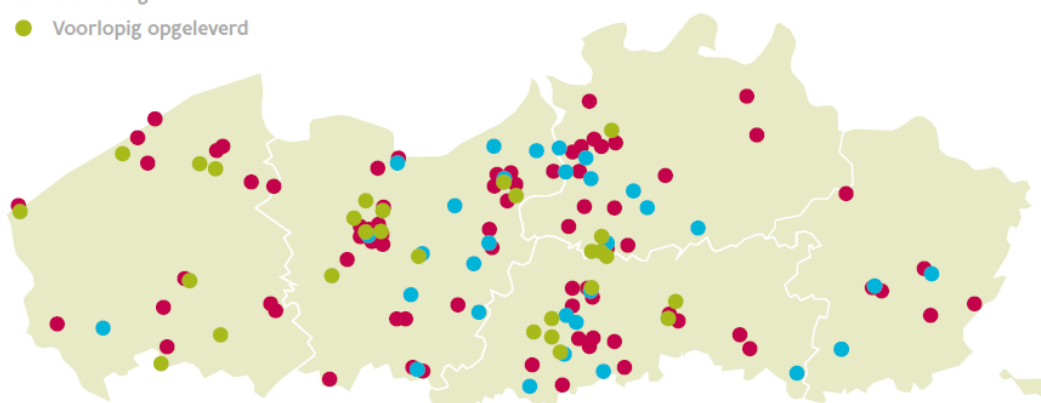
€ investeringen

Ze geeft als voorbeeld dat middelen beschikbaar zijn voor zonnepanelen, maar dat veel daken onvoldoende kwaliteitsvol zijn om er zonnepanelen op te leggen en het niet mogelijk is om de middelen te combineren. Het GO! is vragende partij om middelen gecombineerd te kunnen inzetten, omdat dan een beter beleid gevoerd kan worden.

Onderstaande kaart geeft een overzicht van de bouwplanning eind 2018 van 194 projecten bouw en renovatie.

- Initiatie en ontwerp
- Uitvoering
- Voorlopig opgeleverd

Het GO! is eigen bouwheer en dus bevoegd voor de invulling van de bouwplanning. De centrale dienst infrastructuur ondersteunt de scholengroepen, maar ook deze dienst moest personeelsleden inleveren. Er kan een beroep gedaan worden op externe ondersteuning, maar dat vereist dan weer de inzet van middelen bestemd voor infrastructuur.

3. Evaluatie

3.1. Positieve trends

3.1.1. *Stijgende leerlingencijfers*

Raymonda Verdyck is trots op de groei van de GO!, die groter is dan de nataliteit. Het GO! biedt onderdak aan 18,22 procent van de leerlingen, terwijl dat zeven jaar geleden nog 14 procent was.

3.1.2. *Evolutie internaten en IPO*

De groei van de internaten is beperkter. De spreker wijst erop dat het GO! ook negentien instellingen voor buitengewoon onderwijs heeft die niet gefinancierd worden. Hieronder vallen ook acht internaten met permanente openstelling voor de opvang, het jaar rond, van kinderen die bijvoorbeeld geplaatst worden door de jeugdzorg.

3.2. Knelpunten

3.2.1. *Weigeringen omwille van gebrek aan capaciteit*

Eigen tellingen van het GO! tonen aan dat een behoorlijk aantal leerlingen geen plaats vindt in het GO! omdat er onvoldoende middelen zijn om de capaciteit van de scholen uit te breiden. Voor het schooljaar 2018-2019 ging het om 5050 leerlingen en voor 2019-2020 om 4500 leerlingen.

3.2.2. *Internaten*

Vanuit Welzijn ontvangt het GO! 300.000 euro voor de acht IPO's.

Het GO! mist dus al tien jaar lang 2,5 miljoen euro per jaar waar de internaten eigenlijk, op basis van het decreet van 10 juli 2010 betreffende het onderwijs XX (OD XX), recht op hebben.

De internaten buitengewoon onderwijs en de internaten met permanente openstelling ontvangen geen financiering. Decretaal wordt 1463 euro uitgetrokken per intern, maar door de noodzakelijke herverdeling binnen het GO! gaat het om 836 euro per intern.

3.2.3. *Infrastructuur*

Op basis van de monitoring blijkt dat nog steeds een inhaalbeweging nodig is. Er zijn, tot tevredenheid van het GO!, heel wat middelen bijgekomen, maar de historische achterstand is groot. Het is dus moeilijk om aan alle noden tegemoet te komen. De spreker schetst dat de monitor uitwijst dat voor het vervangen en in stand houden van het patrimonium per jaar 260 miljoen euro nodig is en voor het klimaatneutraal vervangen en in stand houden van het patrimonium en het doorvoeren van een inhaalbeweging naar een aanvaardbare staat zowat 415 miljoen euro per jaar. Het GO! ontvangt jaarlijks 64 tot 68 miljoen euro.

Voor bouw of vernieuwbouw worden scholen inderdaad aan 100 procent gefinancierd, maar de reden daarvoor is dat het GO! maar één geldschieter heeft, met name de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid is dan ook eigenaar van de gebouwen. Maar die financiering valt onder het jaarlijkse budget van 64 tot 68 miljoen euro. Ook de scholen van het GO! investeren jaarlijks vele miljoenen euro's van de werkingsmiddelen in onderhoud en kleine herstellingen, benadrukt de spreker.

Het grootste knelpunt is dat het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II (OD II) al jaren niet is herzien. Raymonda Verdyck is tevreden dat in het regeerakkoord staat dat dit bekeken zal worden. Op dit moment ontvangt het GO! 22,47 procent van de infrastructuurmiddelen (DBFM, capaciteitsmiddelen en reguliere middelen infrastructuur), terwijl het GO! op basis van de leerlingenaantallen recht heeft op 24,9 procent. Door deze verdeelsleutel heeft het GO! de voorbije legislatuur 65 miljoen euro niet gekregen. In vergelijking met het beschikbare jaarbudget is dat een gigantisch bedrag, meent de spreker.

Zij stipt nog aan dat een aantal dossiers waarover in de vorige legislatuur werd beslist en die nog uitgevoerd moeten worden, ook volgens de oude sleutel werden verdeeld.

3.2.4. *Wetgevend kader*

Raymonda Verdyck beklemtoont nog dat de vrije keuze zwaar onder druk staat en de eigenheid die het GO! op basis van het bijzonder decreet invult niet altijd tot uiting komt in de wetgevende initiatieven. De hervorming binnen het volwassenenonderwijs en de verdeling rond de netoverschrijdende samenwerking van de CLB's, die haaks staat op de regio's, worden als voorbeeld gegeven.

3.2.5. *Divers*

Enkel de Vlaamse overheid kan middelen geven aan het GO!. In het Dko-decreet staat dat middelen aangevuld kunnen worden door via derden gelden te verwerven. Het GO! kan dat niet, waardoor de facto de middelen per leerling dalen als de academie groeit, besluit de spreker.

II. Bespreking

Roosmarijn Beckers gaat in op de omzendbrief van het GO! over het hoofddoekenverbod en vraagt of Raymonda Verdyck voorstander is van een algemeen decreet.

Het lid wijst op het grote aantal gebouwen dat in slechte staat is, zoals uit de barometer bleek. Zou het niet nuttiger zijn om in plaats van dure passiefbouw gewoon energiezuinige gebouwen te zetten?

Steve Vandenberghe hoort grote tevredenheid over het werk van het GO!.

Het lid noemt professionalisering een essentieel onderdeel voor de bewaking van de kwaliteit van het onderwijs. Werken aan de professionalisering van de leden van de raad van bestuur en van de algemeen directeurs ontbrak in het verleden, merkt hij op. Hoe evalueert het GO! de eerste zaken rond deze professionalisering? Wat is de reactie van de scholen en ervaren zij dit ook als een versterking?

Er is ook nood aan een goed hr-netwerk, stelt *Steve Vandenberghe*. Het GO! zet daar sterk op in en de spreker juicht dat toe. Wat zijn de ervaringen? Hoe reageren de scholengroepen, want dit vereist toch een mentaliteitswijziging?

Uit de toelichting bleek dat het ziekteverzuim in het GO! is verminderd. Dat zou voor een deel te wijten zijn aan de hr-inspanningen, maar de spreker vraagt op dat punt wat meer duiding.

Het ROK blijft een bezorgdheid van de directeurs, stipt het lid aan. Het is niet evident om dit te concretiseren en implementeren in de school. Dat brengt hem bij de rol van de pedagogische begeleidingsdienst. Er zal opnieuw bespaard worden op de PBD's, hoewel ze al erg moeilijk alles kunnen bolwerken. Kunnen de

begeleiders voldoende proactief blijven werken, of moeten zij vooral na een doorlichting de scholen ondersteunen die een positief advies met werkpunten krijgen? Het is volgens de spreker cruciaal dat de PBD's voldoende middelen en personeel hebben om problemen te kunnen voorkomen. Maar daarvoor ontbreken blijkbaar de tijd en de middelen.

De administratieve dienstverlening aan en ondersteuning van de scholengroepen en het onderwijsveld door het GO! moet de directeurs in staat stellen om zo veel mogelijk met hun kernopdracht bezig te zijn, met name de pedagogie, de leerkrachten en het hr- en evaluatiebeleid. De centrale diensten van het GO! kunnen de scholengroepen wel ondersteunen, maar het zijn de scholengroepen die ervoor moeten zorgen dat hun directeurs bezig kunnen zijn met de taken waarmee ze bezig moeten zijn. Hebben de inspanningen van de centrale diensten van het GO! voldoende invloed tot op het niveau van de scholen?

Uit de TALIS-studie 2018 blijkt dat de Vlaamse leerkrachten het minst vragende partij zijn voor bijscholing. Merkt het GO! dit ook? Krijgen de leerkrachten voldoende tijd en ruimte voor bijscholing en het opdoen van inspiratie bij andere scholen?

Arnout Coel gaat in op het onderdeel infrastructuur. De ambitie van het GO! om leerlingen 'droog, warm en proper' onderdak te bieden, mag volgens het lid verhoogd worden. In het regeerakkoord staan ook engagementen om de lat hoger te kunnen leggen, meent de spreker.

In het verleden waren er beleidsinitiatieven om asbest te verwijderen uit scholen. Was asbestinventarisatie een onderdeel van de monitoring van het patrimonium die het GO! heeft uitgevoerd? Is de kostprijs voor het verwijderen van asbest al berekend?

In het evaluatierapport van DBFM Scholen van Morgen staat dat 83 procent van deze scholen sporadisch en 30 procent structureel wordt opengesteld voor gemeenschapsgebruik. Liggen de cijfers voor het volledige patrimonium van het GO! in dezelfde lijn? Wat zijn de knelpunten waarom bepaalde infrastructuur niet opengesteld kan worden en wat kan gebeuren om het gebruik door derden te verbeteren?

Er werd gesproken over de kost om te investeren in energetische projecten, maar die hebben natuurlijk ook een opbrengstenzijde, merkt de spreker op. Heeft het GO! een ruwe inschatting over de mogelijke opbrengsten van energiebesparende investeringen voor het hele patrimonium? Welk percentage van het patrimonium is reeds conform met de meest recente duurzaamheidsdoelstellingen van de Vlaamse Regering?

Arnout Coel vermeldt nog het project GO! IXZO, dat de bouw behelst van een digitaal leerplatform dat een brug slaat tussen een open pedagogisch-didactische omgeving en nieuwe technologieën zoals artificiële intelligentie. Wat betekent dat concreet?

Hannelore Goeman wijst op de besparingen en vraagt hoe het GO! die inschat. Er wordt elk jaar 20 miljoen euro bespaard op het secundair onderwijs, terwijl de leerlingenaantallen blijven stijgen. Wat zou dat betekenen voor het GO! en op welke manier zullen die besparingen opgevangen worden?

Hetzelfde scenario geldt voor de pedagogische begeleidingsdiensten, stipt de spreker aan. De PBD's leveren heel belangrijk werk, maar tegen 2024 wordt 11 miljoen euro bespaard. Welke effecten zullen de besparingen hebben op de werking van de PBD's?

Meer netoverschrijdende samenwerking wordt in het regeerakkoord naar voren geschoven als scenario voor de PBD's. Bijvoorbeeld inzake burgerschap, omgaan met diversiteit en taalbeleid ziet het lid mogelijkheden. Deelt het GO! die visie?

Ook het dko moet besparen. Wat zullen daarvan de concrete gevolgen zijn?

Hannelore Goeman vreest dat een van de gevolgen van de besparingen zal zijn dat scholen meer geneigd zullen zijn om de kosten door te schuiven naar de ouders. De betaalbaarheid van het onderwijs is een fundamenteel aandachtspunt voor haar. Kan het GO! een beeld geven van de verspreiding van de boterhammentaks en de dutjestaks? Welke oplossingen kan de overheid aanreiken om dit overbodig te maken?

In de toelichting werd verwezen naar burgerschapsvorming, wat ook voor sp.a zeer belangrijk is, stipt de spreker aan. Wordt het vak ondertussen in heel het secundair onderwijs van het GO! aangeboden?

Het GO! stelt zich vragen bij de hervorming van het volwassenenonderwijs. Het is niet evident dat scholengroepen op een andere plaats een aanbod moeten organiseren. Hoe zou het anders aangepakt kunnen worden?

Is de juridisering volgens het GO! een groeiend fenomeen? De Vlaamse Regering wil de juridisering tegengaan door vertrouwen te geven aan schoolteams. Wat is de visie van het GO!?

Hannelore Goeman is inzake levensbeschouwelijke neutraliteit voorstander van het geven van vertrouwen aan scholen. Schoolteams en directies kunnen zelf goed de situatie inschatten. Als er nood is aan een hoofddoekenverbod moet dat binnen de school worden afgesproken, want op dat niveau is er best zicht of er sprake is van groepsdruk. Hoe gaat men daar in het GO! mee om?

Kim De Witte is onder de indruk van de voorgestelde cijfers en het harde werk binnen het GO! en het onderwijs in het algemeen.

Op zeven jaar tijd is het aantal leerlingen van het GO! met ongeveer 30 procent gestegen, wat de spreker een enorme stijging noemt. Wat zijn de concrete cijfers en de analyse van het GO! over die sterke groei?

Het GO! moet ongeveer 5000 leerlingen per jaar weigeren door gebrek aan capaciteit. De infrastructuurnoden van het GO! situeren zich rond 665 miljoen euro per jaar, terwijl het beschikbare budget 64 tot 68 miljoen euro is. Dus ongeveer een tiende van de noden kan worden ingevuld?

De werkingsmiddelen bedroegen in 2009 166 euro per leerling en zijn geëvolueerd naar 131 euro in 2017. Dat is een daling van 20 procent in een periode dat de welvaart in Vlaanderen met 25 procent is gestegen, merkt het lid op.

Per jaar misloopt het GO! 2,5 miljoen euro voor de internaten van het buitengewoon onderwijs. Wat is de motivering daarvoor?

Het GO! doet al het mogelijke om haar maatschappelijke rol op te nemen, maar door de besparingen is dat niet volledig haalbaar, werd in de toelichting gezegd. Kim De Witte vraagt wat meer toelichting bij de besparingen op personeel, in het bijzonder de leerkrachten.

Saskia Lieveyns beschreef de uitgebreide rol van de PBD. Het lid vraagt wat de impact is van de zware besparingen.

Koen Daniëls is tevreden dat het jaarverslag van het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap in de commissie wordt besproken.

Internaten worden door rechtbanken ook aanzien als een mogelijkheid om kinderen niet in een gesloten voorziening, maar wel buitenshuis, onder te brengen. Daarnaast zijn er de internaten die verbonden zijn aan het buitengewoon onderwijs. Heeft het GO! zicht op het aandeel leerlingen in de internaten dat er niet zit uit eigen wil of door de keuze van de ouders, maar door een welzijnsstructuur is doorverwezen?

In het jaarverslag staan de personeelsaantallen van de centrale diensten, maar zijn daarin ook de personeelsleden begrepen die in de scholengroepen werken? De spreker maakt het onderscheid tussen personeelsleden in scholen, dus mensen die elk uur van de dag een leerling kunnen tegenkomen; personeelsleden van de centrale diensten, die uiteraard niet elke dag met leerlingen in contact komen; en personeelsleden van de scholengroepen. Het lid wil weten hoeveel mensen in vte in de scholengroepen actief zijn en welke taken ze uitvoeren.

De levensbeschouwelijke neutraliteit is veel ruimer dan het hoofddoekenverbod, merkt Koen Daniëls op. In het arrest van het hof van beroep van Antwerpen staat vooral wat het GO! zelf heeft aangehaald, namelijk dat de tijden veranderd zijn en het GO! zich daarover heeft gebogen. Vroeger lag de nadruk op artikel 9.1 van het EVRM, met name het recht om op eender welke plaats zijn godsdienst te belijden. Nu komt artikel 9.2 van het EVRM, met name de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen, meer onder de aandacht. Wie kiest voor het GO! omwille van de neutraliteit, wordt geconfronteerd met de perceptie dat het GO! niet meer neutraal is en zo komt de keuze onder druk te staan. De inzichten zijn gerijpt, stelt het lid, waardoor het GO! heeft geoordeeld dat het beter is om de neutraliteit te waarborgen. Het is aan de scholen om te beslissen wat daarvoor nodig is.

Het lid vestigt ook de aandacht op de kwaliteit van het onderwijs. De resultaten van onderzoeken worden druk besproken. Hoe zal het GO! maximaal de kaart trekken van kwaliteit? Voortzetten wat al 20 jaar bestaat, zal waarschijnlijk niet zorgen voor verbetering, stipt hij aan. Er zijn heel veel ideeën over pedagogische begeleiding, bijscholing en nascholing. De kern is nog altijd onderwijs en de leerkrachten kunnen niet alles opvangen en verwerken.

Kathleen Krekels schetst dat het jaarverslag een positief en enthousiast beeld geeft van de activiteiten, maar betreurt dat de moeilijkheden in alle processen moeilijk zijn terug te vinden in het jaarverslag.

Het lid gaat in op de pedagogische begeleiding en vermeldt dat in het basisonderwijs 54 procent van de tijdsbesteding gaat naar direct contact met de onderwijsprofessionals. In het secundair onderwijs is dat nog minder. Dat staat volgens de spreker in tegenstelling met de nadruk op proactief werken en de interactie met de scholen. Zij vraagt meer duiding bij wat wordt bedoeld met direct contact met de onderwijsprofessionals.

Het GO! heeft gewerkt aan de uitvoering van cao 11 en 11bis. De vereenvoudiging van de procedure voor de evaluatie van het personeel was daarvan een onderdeel. In het jaarverslag staat daarover één algemene zin: "Er werden ook voorstellen geformuleerd voor een herziene of vereenvoudigde procedure voor de personeelsevaluatie.". De gesprekken daarover lopen moeilijk, meent de spreker. Waarom worden in het jaarverslag de knelpunten niet aangegeven? Op die manier worden mensen geïnformeerd waarom de voor eind 2018 geplande vereenvoudigde procedure er nog altijd niet is.

Kathleen Krekels vindt weinig informatie over de huursubsidies voor het GO!. Hoe worden die ingezet?

Stijn Bex onthoudt uit de toelichting de nadruk op de nood aan bijkomende middelen. De opeenvolgende besparingsronden zijn volgens het lid hard aangekomen. Hij verwijst naar een uitspraak van voormalig minister van Onderwijs Crevits in het boek 'De nieuwe schoolstrijd', waarin zij over de financiering van het GO! zegt: "Het aantal leerlingen van het GO! stijgt en in tegenstelling tot andere onderwijs-verstrekken kan het GO! niet aankloppen voor geld om hun infrastructuur te financieren. Het GO! is ons kind. We zijn daar voor een deel tegemoetgekomen, maar er zal de volgende regeerperiode hoe dan ook extra geld moeten komen."

De spreker vond het belangrijk om deze onverdachte bron aan te halen en hoopt dat minister Crevits daar ook binnen de regering voor zal blijven ijveren.

Het lid vraagt of het GO! een analyse heeft gemaakt van mogelijke terugverdien-effecten van klimaatinvesteringen, zowel van een lagere energiefactuur als een efficiëntere werking van een optimale schoolinfrastructuur.

Loes Vandromme vraagt of de hervorming van het volwassenenonderwijs invloed heeft op de participatiegraad. In het regeerakkoord staat de ambitie van een Vlaanderenbreed en gebiedsdekkend aanbod. Kan het GO! nog voldoende aanbod garanderen voor heel Vlaanderen?

Heeft het GO! aanbevelingen voor het beleid inzake levenslang leren en de leer-cultuur van leerkrachten?

Inzake de pedagogische begeleiding kon het GO! de aanwezigheid op de werkvloer in het basisonderwijs laten stijgen tot 54 procent. Hoe werd die winst concreet geboekt?

De pedagogische begeleiding van het GO! komt ook in scholen die geen concrete vraag stellen. Het lid acht dit een pluspunt. Hoe worden scholen die door de mazen van het net vallen, opgevangen? Hoe wordt samengewerkt met de inspectie voor een optimale afstemming?

Er zijn volgens de spreker al voorbeelden van samenwerking tussen de PBD's, de ene al vlotter dan de andere. Wat is de visie van het GO! op de pedagogische begeleidingsdienst 2.0 en hoe kan de samenwerking gestimuleerd worden?

Karolien Grosemans heeft de indruk dat het GO! de verzuchtingen van het veld ter harte neemt.

Er is veel aandacht voor een goed klachtenmanagement en een korte doorlooptijd. Het GO! ontving in 2019 321 klachten, een daling met 7,5 procent ten opzichte van 2017. Is al langer een daling van het aantal klachten te merken? Wat zijn de verklarende elementen voor de daling? Wat zijn de precieze criteria om klachten te beoordelen?

Uit het klachtenrapport van 2018 blijkt dat de doorlooptijd in de meeste gevallen minder dan 45 dagen is. De spreker waardeert het dat mensen met klachten zo snel mogelijk geholpen worden, zodat frustraties niet oplopen. Wat zijn de redenen dat de doorlooptijd voor 29 klachten wel langer was?

Ook het aantal klachten van personeelsleden over andere personeelsleden daalt. Heeft dat te maken met het opleiden van vertrouwenspersonen sinds 2015? Wil het GO! hierop, evenals op cursussen agressiebeheersing, nog meer inzetten?

Het aandeel klachten dat van leerlingen of cursisten zelf komt, stijgt wel, namelijk met 9 procent. Wat is daar de verklaring voor?

De spreker stelt dat de juridisering ook voor extra werkdruk voor leerkrachten zorgt. Denkt het GO! erover na om hierop in te grijpen?

Inzake personeelsbewegingen in de centrale administratieve diensten verwijst de spreker naar het actieplan welzijn, dat liep van 2016 tot 2018. Dit actieplan zette in op teamwork, leiderschap en informatie. Is er opvolging voor dit plan?

In het hr-beleid gaat veel aandacht naar gezondheid, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Kan het GO! een aantal concrete voorbeelden geven hoe dit wordt aangepakt?

In de toelichting was sprake van een toenemende werkdruk en taakbelasting. Maar in het jaarverslag staat ook dat de tevredenheid van het personeel op alle vlakken stijgt en de afwezigheden wegens ziekte afnemen. Is dit te wijten aan een sterk intern welzijnsbeleid?

Jo Brouns vraagt welke capaciteit wordt ingezet voor human resources op het niveau van de scholen. Werkt het GO! met persoonlijke ontwikkelingsplannen? Het personeelsbeleid van het GO! mag worden vertaald als een actief competentie management, dus dat vergt capaciteit.

Raymonda Verdyck gaat eerst in op de vraag of er nood is aan een decreet over levensbeschouwelijke kentekens. Naar aanleiding van het arrest van het hof van beroep van Antwerpen heeft het GO! gezegd dat nog steeds wordt gewacht op het arrest van het Grondwettelijk Hof. Vanuit de Franse Gemeenschap is een prejudiciële vraag gesteld over hoe de neutraliteit ingevuld kan worden door een verbod op levensbeschouwelijke kentekens. Vooraleer een afweging te kunnen maken over noodwendige initiatieven, is het volgens de spreker waardevol om het arrest af te wachten.

Zij beklemtoont dat het algemeen verbod binnen het GO!, dat overal van toepassing is behalve in de scholen waarvan de Raad van State de schoolreglementen heeft vernietigd, er is gekomen om de veilige leeromgeving voor elke leerling te garanderen. Het GO! creëert zo een neutrale omgeving waarin iedereen zich kan herkennen. Er zijn veel verbindingstrajecten tussen leerlingen afgelegd en er wordt ingezet op actief burgerschap om discussies en gesprekken te laten plaatsvinden in een omgeving waarin niemand zich aangesproken voelt. De spreker stipt nog aan dat het algemeen verbod er is gekomen omwille van een juridische kwestie, omdat de Raad van State ooit heeft gezegd dat een verbod enkel kan worden ingevoerd als de Raad van het GO! een algemeen verbod uitvaardigde. Maar het kwam er ook door de vraag van veel scholen, die uit de discussies wilden geraken. Zij hadden liever een kader vanuit de centrale organisatie en niet jaar in jaar uit hierover een debat.

Het GO! evalueert het traject van de professionalisering positief, stipt de spreker aan, zowel door de centrale diensten als door de scholengroepen en scholen. Het GO! heeft ook meegewerkt aan het zelfevaluatie-instrument dat de Koning Boudewijnstichting heeft ontwikkeld. Zowel de betrokkenheid als het kwalitatief benaderen van de verschillende thematieken binnen een scholengroep zijn verhoogd, stelt de spreker. Zij merkt ook dat de bestuurders veel beter de thematieken inhoudelijk kennen, om zo hun bestuursrol degelijk te kunnen opnemen.

Per scholengroep zit er één persoon in het hr-netwerk. Het GO! wil per scholengroep een sterk aanspreekpunt hebben, maar om het werk werkbaar te houden en het welzijn te verhogen, werkt het hr-netwerk met kaders die aangereikt worden.

Er wordt sterk ingezet op de werking en ondersteuning van de teams op school-niveau.

De initiatieven van het GO! sippelen door op school- en scholengroepniveau, geeft de spreker mee. De bestuurlijke optimalisatie is ook nog aan de gang, waarbij nauwgezet wordt gekeken welke ontzorgende taak op scholengroepniveau moet gebeuren. Gemiddeld zijn er een twintigtal mensen actief op scholengroepniveau, deelt de spreker mee, die taken inzake IT, personeelsbeleid, financiën, administratie, preventie en infrastructuur uitvoeren.

Het GO! brengt dit alles in detail verder in kaart, zodat een heel duidelijk beeld gegeven kan worden over de inzet van mensen. Het GO! heeft 1000 scholen en 26 aanspreekpunten die op scholengroepniveau met IT bezig zijn. Zij spelen een erg belangrijke rol in de digitalisering en de ondersteuning van de mensen die op schoolniveau moeten zorgen voor een professionele aanpak.

Het GO! werkt sterk aan de intervisie, stipt Raymonda Verdyck aan. Er wordt bekeken wat goed loopt in andere scholen zodat van elkaar geleerd kan worden. In uitvoering van het strategisch plan worden de good practices en de omkadering verzameld, om ze te ontsluiten voor alle scholen.

Gelet op de lage bezettingsgraad van schoolgebouwen, kennen duurzaamheidsinvesteringen een relatief lange terugverdientijd. De 'quick wins' hebben een relatief korte terugverdientijd (<10 jaar): inregelen van stookinstallaties, vervangen van stookinstallaties, pv-installaties en vervangen van lampen. Indien de terugverdientijd wordt uitgebreid naar 15 jaar komen ook een aantal 'schilmaatregelen' in aanmerking, zoals dakisolatie/zoldervloerisolatie, spouwmuurisolatie en eventueel vloerisolatie. Het vervangen van het schrijnwerk, met name het vervangen van enkel glas, heeft een terugverdientijd in de orde van 20 jaar. De overige maatregelen kennen een langere terugverdientijd. Alle maatregelen die zich terugverdienen op minder dan 20 jaar vertalen zich naar een primaire energiebesparing van 25 procent.

Via twee ESCO-projecten werkt het GO! samen met private partners aan klimaatdoelstellingen.

De spreker maakt duidelijk dat de ambitie inzake infrastructuur veel verder gaat dan 'droog, warm en proper'. Een grote zorg is dat een deel van de infrastructuur bedreigde capaciteit is. Er zijn schoolgebouwen die eigenlijk klaar zijn voor de sloop, maar toch zitten er elke dag leerlingen in. Zolang er geen middelen zijn voor nieuwe infrastructuur blijven ze in gebruik.

Het GO! werkt aan asbestbeheersing, maar de kost om alle asbest te verwijderen is heel groot en op dit moment is er geen nood omdat er geen risico is voor de leerlingen. Scholengroepen kiezen er dus eerder voor om andere investeringen te doen. De kostenraming is gebaseerd op de gegevens die werden verkregen via het proefproject van OVAM voor 300 scholen waarvan 59 GO! scholen. (<http://www.ovam.be/asbestinventarisatie-in-scholen>).

Indien de gegevens van de proefscholen gëxtrapoleerd worden naar alle GO!-scholen (762 instellingen) betekent dit een kost voor het verwijderen van alle asbesttoepassingen tegen 2040 van 61 miljoen euro. De toepassingen waar het GO! prioriteit aan wil geven zijn de cv-leidingisolatie (33 miljoen euro) en de golfplaten-dakbekleding (7,5 miljoen euro). Naast de kosten voor het verwijderen van het asbest, zijn er ook de kosten om te voorzien in een vervanging, bijvoorbeeld nieuwe dakbedekking. De kost daarvan wordt geraamd op een veelvoud van de kost van de asbestverwijdering.

Raymonda Verdyck is uiteraard niet blij met de besparingen in de diverse onderwijssectoren. Het GO! heeft daarover al een gesprek gehad met de minister en doet op dit moment geen suggesties over waar de besparingen kunnen worden doorgevoerd. Ze wil een open en eerlijk gesprek met de minister over hoe besparingen gerealiseerd kunnen worden.

Het GO! is heel bezorgd over de besparingen op de PBD. De inzet en aanpak zijn duidelijk geschetst, evenals de beschikbare mensen en middelen.

De pedagogische begeleiding heeft veel opdrachten vanuit het Kwaliteitsdecreet, maar de expertise van de medewerkers van de pedagogische diensten wordt ook gebruikt om mee invulling te geven aan de evoluerende wetgeving. De aanwezigheid op de klasvloer en de inzetbaarheid heeft onder andere te maken met de modernisering van het secundair onderwijs en de invulling van de ontwikkelcommissies, waarvoor dezelfde mensen worden aangesproken.

Vandaar dat het GO! een globalere aanpak voorstaat, om naast de effectieve aanwezigheid op klasniveau meer te werken met vakwerkgroepen en mensen mee te krijgen in een ontwikkeltraject, dat dan binnen de scholen en scholengroepen in de praktijk wordt omgezet.

De spreker geeft aan dat er op veel vlakken al netoverschrijdend wordt samengewerkt met de andere pedagogische begeleidingsdiensten. Vroeger gebeurde dat via de SNPB, maar ook nadat er sinds de vorige legislatuur geen middelen meer gingen naar deze format, bleef het GO! daarop inzetten. De eerste opdracht van de pedagogische diensten is en blijft de ondersteuning van scholen en leerlingen vanuit het pedagogisch project dat eigen is aan de onderwijsverstrekker, merkt de spreker op.

De vrijheid van onderwijs wordt dikwijls als positief omschreven. Er bestaat dan ook een grote verscheidenheid tussen de verschillende pedagogische projecten. Iedereen moet dezelfde eindtermen realiseren, maar de manier waarop verschilt behoorlijk. Het GO! werkt vanuit een neutrale leeromgeving en respecteert daarbinnen alle verscheidenheid die in de scholen aanwezig is. Het GO! werkt niet vanuit de preferentie van een bepaalde overtuiging, dus kan de aanpak en de methodologie heel verschillend zijn.

Het GO! voert een sterk kostenbesparend beleid, stipt Raymonda Verdyck aan. Scholen moeten nadenken over de uitgaven. De kosteloosheid van het leerplichtonderwijs staat nog altijd ingeschreven en dat blijft een belangrijk na te streven principe. Zij beaamt dat voor de middagpauzes en de maaltijden soms een financiële bijdrage wordt gevraagd, omwille van de extra inzet van personeel. De zogenaamde dutjestaks is de spreker onbekend in het GO!.

Burgerschap is opgenomen in de eindtermen van het secundair onderwijs, dus alle scholen moeten daar actief op inzetten. Het hoort volgens het GO! aanwezig te zijn in de gehele schoolcultuur en dus vakoverschrijdend aangepakt te worden. Via het aparte vak burgerschap, waarop veel scholen in de eerste graad ingetekend hebben, probeert het GO! daar, onder meer in samenwerking met levensbeschouwelijke vakken, sterker op in te zetten.

Het GO! blijft een toename zien van de juridisering. De scholen worden daarin ondersteund, waarbij een open dialoog met ouders en het versterken van de vertrouwensband belangrijk zijn. Het is niet alleen de bedoeling om het aantal klachten te reduceren, maar uit de klachten is ook geleerd dat duidelijke communicatie en overleg met ouders, ook over de evaluatie en de opvolging van leerlingen, helpt.

Het GO! heeft de voorbije jaren een aantal scholen van gemeenten overgenomen, maar dat is niet de verklaring voor de groei. Het GO! heeft sterk ingezet op kwaliteit en goed leiderschap, stipt de spreker aan. De directies worden door het GO! zelf opgeleid en het volgen van de directieopleiding is noodzakelijk om toegang te hebben tot het ambt. Dat gebeurt onder begeleiding van de UGent en wordt afgesloten met een training on the job. Goed en gedeeld leiderschap heeft ook effecten op het omgaan met het personeel, op hr-management en op het garanderen van kwaliteit. Maar dat is een continu aandachtspunt, want kwaliteit blijft het eerste speerpunt, merkt de spreker op. Alle inspanningen op dat vlak hebben ook het imago van het GO! versterkt, wat het vertrouwen in het net heeft vergroot.

De regelgeving is niet altijd afgestemd op de specifieke situatie van het GO!, waarvan de middelen voor de IPO's en internaten in het buitengewoon onderwijs een illustratie zijn, schetst Raymonda Verdyck. In het Financieringsdecreet van 2008 werd vergeten dat de internaten buitengewoon onderwijs in het GO! een onderwijscomponent zijn. De internaten buitengewoon onderwijs van het katholiek onderwijs vallen onder Welzijn en krijgen dus via andere kanalen ondersteuning, ook voor infrastructuur. Het GO! moet hiervoor de middelen van de grote infrastructuurwerken scholenbouw aanspreken.

Het is voor het GO! ook belangrijk dat deze internaten deel uitmaken van Onderwijs, benadrukt de spreker. Het vasthouden van de pedagogische lijn van de scholen in de internaten is daarbij een belangrijk element. Er is een gedeeld kader, met name het PPGO! en dezelfde kwaliteitsbenadering. Er wordt dan ook met een onderwijsbril naar de internaten gekeken, om leerlingen te ontwikkelen en te ontplooiën.

Het GO! heeft een capaciteit voor 265 kinderen, gespreid over acht internaten, die vanuit de bijzondere jeugdzorg worden doorverwezen, geeft de spreker mee. In 2018 was er een bezettingsgraad van 88 procent, die ondertussen zelfs gestegen is tot 92 procent. Het GO! heeft een sterke samenwerking met pleeggezinnen, om de kinderen in het weekend onderdak te bieden. Raymonda Verdyck beklemtoont het belang van de pedagogische benadering. Het GO! probeert voor de kinderen een thuisomgeving te creëren en ze als ouders te ondersteunen bij de schoolloopbaan.

Het GO! is bezig met de personeelsondersteuning van de scholengroepen gedetailleerd in kaart te brengen, en – zoals in de beleidsnota staat – een nulmeting uit te voeren voor de verschillende kerntaken en aan te tonen dat die mensen effectief worden ingezet om te ontzorgen. Er wordt soms gezegd dat veel mensen die in onderwijs werken niet voor de klas staan, oppert de spreker. Het GO! heeft cijfers voor alle scholen en scholengroepen. In deze groep zitten medewerkers als de zorgcoördinatoren, onderhoudspersoneel en medewerkers van het secretariaat. Deze taken zijn essentieel voor een school en kunnen niet gebeuren door het onderwijzend personeel.

Over de evaluatie van leerkrachten zegt Raymonda Verdyck dat het GO! scholen de instrumenten hiervoor wil aanbieden. Het herbekijken van de evaluatie is een onderdeel van cao 11. De gesprekken daarover zijn aangevat. Het GO! wil korter op de bal spelen om zaken die niet goed lopen goed te kunnen opvolgen en sneller conclusies te kunnen trekken.

Het GO! heeft altijd gebouwen kunnen huren, maar de middelen daarvoor komen uit de algemene middelen (64 tot 68 miljoen euro). Er werd een keuzetrichter ontwikkeld om over de inzet van middelen te beslissen. Het GO! huurt een aantal gebouwen, maar de noden bij de eigendommen zijn zo groot dat ook eerst daar wordt geïnvesteerd. Scholengroepen kunnen ook met de werkingsmiddelen huren,

maar dat hypothekeert natuurlijk de werking. Het GO! heeft evenwel principieel geen bezwaren om gebouwen te huren.

De voorbije jaren werden in de onderwijsbegroting huursubsidies als gewone extra capaciteitsmiddelen voorzien in het kader van de capaciteitsproblematiek binnen het basisonderwijs. Hiermee werd de mogelijkheid gecreëerd voor scholen om gebouwen te huren en hiervoor een beschikbaarheidstoelage te ontvangen.

Vanaf het begrotingsjaar 2016 wordt het totale budget via een dotatie rechtstreeks naar GO! en AGION overgeheveld. De verdeelsleutel die hier wordt toegepast is deze welke in OD II werd berekend (inclusief de latere aanpassingen hierop). De laatst berekende verhouding is: GO! 22,47 procent, OGO 14,91 procent en VGO 62,62 procent. Wat een afgeronde verdeling van het ingeschreven budget geeft van: GO! 229.000 euro en AGION 792.000 euro.

In Brussel kunnen enkel passiefscholen gebouwd worden, merkt de spreker op. Dat is een duurdere operatie. Voor nieuwbouw kiest het GO! voor zo klimaatneutraal mogelijke gebouwen, maar niet voor passiefbouw.

Dirk Mechelaere vult aan dat in 2018 1 miljoen euro werd uitgetrokken voor zonnepanelen en er op 21 scholen zonnepanelen werden geplaatst, goed voor een vermogen van 856 kilowattpiek en een besparing van 559 ton CO₂. De terugverdien- en energie-effecten worden gemonitord, stipt de spreker aan.

Raymonda Verdyck zegt vervolgens dat voor het volwassenenonderwijs op dit ogenblik nog geen negatieve effecten worden ervaren. De scholengroepen hebben de fusie achter de rug. Dat was een grote oefening, want het personeel kwam onder een ander bestuur terecht, met gevolgen voor onder andere anciënniteit en inzetbaarheid. Er was ook het risico dat mensen zich veel verder zouden moeten verplaatsen voor hun job, maar het GO! heeft dat goed opgevangen, stelt de spreker.

Op dit moment loopt het goed en de samenwerkingsovereenkomsten tussen de scholengroepen zijn sterk. Het is wel de bezorgdheid van Raymonda Verdyck dat er op termijn evoluties zullen zijn. Er ontstaat potentieel een grotere afstand tussen de plannen van de inrichter en de noden van de locatie waar het aanbod gegeven wordt. Een goede spreiding van het aanbod moet blijvend gegarandeerd kunnen worden. Er is dus continu monitoring en opvolging nodig.

De daling van de klachten heeft onder andere te maken met de ontwikkeling van een beleid rond klachten. Klachten die algemeen voorkomen worden ook breed aangepakt, en dat levert resultaten. De verhoging van het aandeel ontvankelijke klachten heeft ook te maken met de betere verspreiding van informatie over welke klachten als ontvankelijk beschouwd kunnen worden. Het GO! gebruikt daarvoor hetzelfde referentiekader als de Vlaamse Ombudsdienst. De termijn van 45 dagen is de door de Vlaamse Ombudsdienst vooropgestelde behandeltermijn. Als die termijn niet werd gehaald, had dat vooral te maken met de bemiddelingspogingen vooraleer een klacht werd afgerond. De vertrouwenspersonen en het hr-netwerk helpen om klachten van personeel op te vangen, waardoor het finale aantal klachten daalt.

De leerlingen zijn mondiger geworden en uiten meer klachten over de aanpak op schoolniveau en van leerkrachten. Het GO! heeft daaruit conclusies getrokken en zet sterk in op leerlingenparticipatie, waardoor veel wordt gedetecteerd en op schoolniveau wordt aangepakt, waardoor het aantal klachten daalt.

Raymonda Verdyck stelt vast dat er soms een markt gecreëerd wordt voor jurisdiëring en dat de private markt aanbiedt om zaken te ondersteunen. De

klassenraden motiveren hun besluiten heel sterk, zeker als het gaat om twijfelgevallen. Ouders en leerlingen hebben recht op goede informatie om te weten waarom een bepaalde conclusie is getrokken.

Zowel binnen de centrale diensten als binnen de scholengroepen wordt sterk de klemtoon gelegd op welzijn. Er wordt een twee- of driejaarlijkse welzijnsbevraging georganiseerd, op basis waarvan analyses worden gemaakt over aan te pakken punten en te ontwikkelen actieplannen. Dat vertaalt zich in een daling van het ziekteverzuim, maar het blijft een continu aandachtspunt.

Het GO! is bijvoorbeeld sterk bezig met aanvangsbegeleiding, omdat uit de welzijnsbevraging bleek dat vooral jonge leerkrachten een sterke druk ervoeren. De pedagogische dienst heeft daar onmiddellijk op ingezet door zowel op maat, met de vakwerkgroepen, als rond school- en klasmanagement de nodige ondersteuning te bieden. Met peter- en meterschappen worden jonge leerkrachten ondersteund.

Saskia Lieveyns gaat nog in op het kwaliteitsbeleid van het GO! en de rol van de pedagogische begeleidingsdienst daarbij. Het GO! maakt keuzes, stipt ze aan. Het doel is simpel: leerkrachten sterker maken en het schoolbeleid waarbinnen de leerkrachten opereren sterker maken. Wat de leerkrachten betreft, moet worden ingezet op didactiek. Om het beleidsvoerend vermogen te versterken, zijn er verandertrajecten om organisaties in ontwikkeling te brengen.

Binnen de keuze om leerkrachten didactisch te versterken, werd heel sterk gefocust. Voor het basisonderwijs worden nog drie trajecten aangeboden: Nederlands, wiskunde en STEM. Daarnaast kunnen leerkrachten nascholingen volgen op individuele basis. De scholen kiezen ook voor die focus, stipt de spreker aan.

Inzake schoolontwikkeling en het verhogen van het beleidsvoerend vermogen gaat het over kwaliteitsontwikkeling, dus het ROK en de afstemming op inspectie 2.0.

Het GO! ondersteunt het ROK en draagt het uit. In alle scholengroepen lopen trajecten om mee dat kwaliteitskader te implementeren. Dat moet natuurlijk concreet vertaald worden en daartoe werd een instrumentarium ontwikkeld. Als wordt bespaard op de pedagogische begeleiding valt de overkoepeling, dus de vertaling naar concrete tools en instrumenten weg en komt deze taak bij de scholen te liggen en ontstaat versnippering. Dat is niet de keuze van het GO!.

Saskia Lieveyns duidt hoe de pedagogische begeleiding erin slaagt om met 54 procent van de tijd contact met onderwijsmensen de 847 trajecten te lopen. Dat heeft te maken met de keuzes en de manier waarop de dienst georganiseerd is. Door te kiezen voor trajecten moet niet telkens opnieuw het warm water uitgevonden worden. Door overkoepelend methodieken en instrumenten te ontwikkelen kan iedereen daarmee aan de slag. Deze instrumenten worden uiteraard contextueel ingezet, want elke school heeft een specifieke beginsituatie, maar elke begeleider moet niet voor elk traject opnieuw de aanpak bepalen. Deze aanpak zorgt voor efficiëntiewinst en ook voor goede effecten, geeft de spreker mee.

Levenslang leren krijgt, ook bij onderwijsprofessionals, moeilijk voet aan de grond. De spreker stipt aan dat het bijvoorbeeld in een kleine basisschool niet evident is om iemand een klassieke bijscholing te laten volgen. Daarom kiest het GO! voor professionaliseringstrajecten met het team, zodat leerkrachten elkaar kunnen versterken en een professionele leergemeenschap zijn. Dat is volgens de spreker ook veel effectiever dan individuele opleidingen waarbij het betrokken personeelslid geen klankbord heeft.

Aan het digitale platform GO! IXHO wordt al een tijd gewerkt, zegt de spreker, en dat gebeurt samen met leerkrachten en leerlingen, net om het af te stemmen op

hun noden. Het is geenszins de bedoeling om het instrument te gebruiken om het onderwijsleerproces te vervangen, maar het moet wel ondersteund worden. Differentiëren is een heel grote uitdaging voor leerkrachten en dit instrument moet het mogelijk maken om het leren voor de diverse leerlingen te personaliseren, zodat persoonlijke leerpaden ontstaan, zowel om extra uit te dagen als om bij te benen.

Als scholen geen vragen stellen, wordt de rol omgekeerd en stelt de pedagogische begeleiding vragen aan de school, geeft Saskia Lieveyns nog mee. De aanspreekpunten houden contact met de scholen en de coördinerend directeurs. Op jaarbasis stelt 87 procent van de basisscholen spontaan een vraag om begeleid te worden, en de andere zitten sowieso in lerende netwerken.

Tot slot gaat de spreker nog in op de artificiële intelligentie. Zij schetst dat AI op acht verschillende lagen werkt, waarvan machine learning en augmented intelligence er twee zijn.

Raymonda Verdyck vult aan dat door de input van gegevens door leerlingen machine learning ontstaat, waardoor onder andere duidelijk wordt aan welke snelheid een leerling iets verwerft. Op basis daarvan krijgt de leerkracht feedback, om gericht bijkomende instructies te kunnen geven. Het GO! werkt daarvoor samen met een extern bedrijf, maar met de grootst mogelijke voorzichtigheid inzake de privacy van persoonsgegevens.

Karolien GROSEMANS,
voorzitter

Jo BROUNS
Roosmarijn BECKERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AGION	Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs
AI	artificiële intelligentie
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
cv	centrale verwarming
CVO	centrum voor volwassenenonderwijs
DBFM	Design Build Finance Maintain
dko	deeltijds kunstonderwijs
DPO	Data Protection Officer
ESCO	energy service company
EVRM	Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden
GDPR	General Data Protection Regulation (= algemene verordening gegevensbescherming, AVG)
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (historische naam = Gemeenschapsonderwijs)
hr	human resources
IPO	internaat met permanente openstelling
IT	Informatietechnologie
OD	operationele doelstelling
OGO	Ontwikkelingsgericht Onderwijs
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij
PBD	pedagogische begeleidingsdienst
POC	permanente ondersteuningscel
PPGO!	Pedagogisch Project GO!
pps	publiek-private samenwerking
pv	photovoltaic
ROK	Referentiekader voor Onderwijskwaliteit
SD	strategische doelstelling
SNPB	Samenwerkingsverband Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten
STEM	Science, Technology, Engineering, Mathematics
TALIS	Teaching And Learning International Survey
UGent	Universiteit Gent
VGO	Vrij Gesubsidieerd Onderwijs
vte	voltijdequivalent